

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA**NUTARIMAS****DĖL ATSISAKYMO PRADĖTI TYRIMĄ DĖL VŠĮ „LIETUVOS NACIONALINIS
RADIJAS IR TELEVIZIJA“ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS
KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO IR SUTARTIES DĖL EUROPOS
SĄJUNGOS VEIKIMO 102 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS**

2012 m. rugsėjo 18 d. Nr. 1S-123

Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) 2012 m. rugsėjo 18 d. tvarkomajame posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atsisakymo pradėti tyrimą dėl VŠĮ „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“ (toliau – LRT) veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – Konkurencijos įstatymas) 7 straipsnio ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 102 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(1) 2012 m. kovo 30 d. Konkurencijos taryba gavo UAB „Kauno televizijos servisas“ (toliau – KTS arba Pareiškėjas) prašymą¹ atlikti tyrimą dėl LRT veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio² ir SESV 102 straipsnio reikalavimams.

(2) Pareiškėjo teigimu, LRT, kuri yra finansuojama iš valstybės biudžeto, teikdama televizijos technikos, t. y. kamerų, montažinių, kilnojamųjų televizijos stočių ir pan., nuomos paslaugas, nustato nepagrįstai mažas šių paslaugų teikimo kainas, dėl ko yra iškreipiama rinka ir ribojamos kitų ūkio subjektų galimybės konkuruoti. Anot Pareiškėjo, kadangi LRT televizijos technikos įsigijimui naudoja valstybės biudžeto lėšas ir nesusiduria su sunkumais iš vykdomos veiklos gauti tiek pajamų, kad atsipirktų investicijos į televizijos techniką, ji šią techniką nuomoja nustatydamas mažas bei ekonomiškai nepagrįstas kainas, tokiu būdu pritraukdama didžiąją dalį šių paslaugų pirkėjų. Kaip nurodė Pareiškėjas, dėl tokių LRT veiksmų kiti ūkio subjektai, kurie verčiasi televizijos technikos nuoma, yra priversti su LRT konkuruoti žemomis kainomis, kurios yra ekonomiškai nepagrįstos ir finansiškai žlugdančios privatų verslą. Pareiškėjo teigimu, atsižvelgiant į tai, kad LRT nustato nepagrįstai mažas kainas, KTS yra priverstas sumažinti televizijos technikos nuomos kainas apytiksliai 2 – 4 kartus, lyginant su kainomis, esančiomis, pavyzdžiui, Lenkijoje, kurioje tokios konkurencinės kliūtys nėra sudaromos.

(3) 2012 m. liepos 23 d. raštu³ KTS patikslino, jog į Konkurencijos tarybą KTS kreipėsi dėl galimo konkurencijos ribojimo būtent kilnojamųjų televizijos stočių, o ne visos televizijos technikos nuomos paslaugų teikimo srityje. Kaip Konkurencijos tarybai paaiškino Pareiškėjas, kilnojamosios televizijos stotys yra pagrindinės televizijos technikos priemonės, kurių nuoma užsiima KTS, ir kurias nuomojant, KTS susiduria su galimai nesąžiningais LRT veiksmais.

(4) 2012 m. rugpjūčio 16 d. rašte⁴ Pareiškėjas nurodė, jog pagrindinis LRT ir KTS taikomų kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo įkainių skirtumas galimai susidaro dėl skirtingo įrangos nusidėvėjimo laikotarpio. Anot Pareiškėjo, televizijos įrangos esminis

¹ Bylos tomas Nr. 1, psl. 1.

² Iki 2012 m. gegužės 1 d. draudimas piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi buvo įtvirtintas Konkurencijos įstatymo 9 straipsnyje.

³ Bylos tomas Nr. 1, psl. 76.

⁴ Bylos tomas Nr. 1, psl. 88.

atsinaujinimas vyksta periodiškai kas tris ar keturis metus, kas atitinka įrangos nusidėvėjimo laikotarpį, nustatytą KTS. Pareiškėjo teigimu, LRT dirbtinai padidina įrangos nusidėvėjimo laikotarpį dėl ko didelė dalis LRT įrangos yra moraliai pasenusi.

(5) Remiantis LRT Konkurencijos tarybai pateiktais duomenimis, LRT kilnojamosioms televizijos stotims taiko 8 (aštuonių) ir 10 (dešimties) metų nusidėvėjimo laikotarpius. LRT taikomi kilnojamųjų televizijos stočių nusidėvėjimo laikotarpiai yra patvirtinti LRT Generalinio direktoriaus 2005 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 1RA-71 „Dėl nematerialaus ir ilgalaikio materialaus turto apskaitos“⁵. Kaip Konkurencijos tarybai paaiškino LRT, LRT, nustatydamą materialaus turto nusidėvėjimo normatyvus, vadovavosi tuo metu galiojusio Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlyje nurodytais įrangos nusidėvėjimo normatyvais bei parinko eksploatacijos daugiamete patirtimi pagrįstą nusidėvėjimo terminą.

(6) Vertinant Pareiškėjo prašymą atlikti tyrimą dėl LRT veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio ir SESV 102 straipsnio reikalavimams bei galimo konkurencijos ribojimo kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo srityje, LRT ir KTS buvo paprašyti pateikti informaciją apie turimas kilnojamasias televizijos stotis, jų nuomos įkainius, tai, kaip šie įkainiai buvo apskaičiuoti, bei pagrindinius konkurentus.

(7) Pareiškėjo teigimu, kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugas šiuo metu Lietuvoje be KTS ir LRT teikia ir daugiau ūkio subjektų, registruotų tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje. Pareiškėjo vertinimu, LRT yra vienas iš pagrindinių KTS konkurentų, teikiančių kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugas Lietuvoje. LRT teigimu, pagrindinis kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikėjas Lietuvoje yra Pareiškėjas, t. y. KTS.

(8) Kaip Konkurencijos tarybai nurodė Pareiškėjas, KTS televizijos technikos nuomos paslaugas teikia Lenkijoje, Latvijoje, Estijoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, Rusijoje, Ispanijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Jungtinėje Karalystėje, Prancūzijoje. Remiantis Konkurencijos tarybos surinktais duomenimis, LRT kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugas teikia tik Lietuvoje.

(9) Pagal Konkurencijos tarybos turimą informaciją, LRT ir KTS pajamos iš kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo Lietuvoje 2010 m. reikšmingai nesiskyrė, tačiau 2011 m. KTS pajamos iš kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo buvo [KONFIDENCIALU] didesnės nei LRT (1 lentelė).

1 lentelė. LRT ir KTS pajamos iš kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo 2010 – 2011 m. Lietuvoje.

	2010 m.	2011 m.
LRT	345 100 Lt	353 000 Lt
KTS	[KONFIDENCIALU]	[KONFIDENCIALU]

Šaltinis: LRT ir KTS Konkurencijos tarybai pateikti duomenys⁶.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a:

(10) Konkurencijos įstatymo 7 straipsnis įtvirtina draudimą ūkio subjektams piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi atitinkamoje rinkoje atliekant visokius veiksmus, kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, nepagrįstai varžo kitų ūkio subjektų galimybes veikti atitinkamoje rinkoje arba pažeidžia vartotojų interesus. Konkurencijos įstatymo 7 straipsnyje įtvirtintas draudimas yra analogiškas SESV 102 straipsnyje įtvirtintam draudimui, išskyrus tai, jog SESV 102 straipsnis taikomas tik tuo atveju, jei vertinami veiksmai gali daryti poveikį prekybai tarp Europos Sąjungos valstybių narių.

(11) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalį, dominuojančia padėtimi yra laikoma vieno ar daugiau ūkio subjektų padėtis atitinkamoje rinkoje, kai tiesiogiai nesusiduriama su konkurencija arba kuri sudaro sąlygas daryti vienpusę lemiamą įtaką atitinkamoje rinkoje

⁵ Bylos tomas Nr. 1, psl. 103.

⁶ Bylos tomas Nr. 1, psl. 98 ir 101; Bylos tomas Nr. 3, psl. 37.

veiksmingai ribojant konkurenciją. Preziumuojama, jog ūkio subjektas (išskyrus mažmenine prekyba besiverčiantį ūkio subjektą) užima dominuojančią padėtį atitinkamoje rinkoje, jeigu jo rinkos dalis sudaro ne mažiau kaip 40 procentų, o mažmenine prekyba besiverčiantis ūkio subjektas užima dominuojančią padėtį atitinkamoje rinkoje, jeigu jo rinkos dalis sudaro ne mažiau kaip 30 procentų.

(12) Konkurencijos tarybos 2000 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 52 patvirtintų Paaškinimų dėl dominuojančios padėties nustatymo (toliau – Paaškinimai) 8 punkte nurodyta, jog vienpusė lemiamą įtaką yra suprantama kaip ūkio subjekto galimybė veikti atitinkamoje rinkoje pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, tiekėjų ar pirkėjų, darant poveikį prekių kainoms, įėjimo į rinką galimybėms ar kitoms veiklos sąlygoms, dėl ko veiksmingai ribojama konkurencija toje rinkoje. Paaškinimų 12 punkte nurodyta, jog ūkio subjektas gali neužimti dominuojančios padėties, jeigu rinkoje veikia dar vienas ar daugiau ūkio subjektų, turinčių santykinai didelę rinkos dalį ir galinčių veiksmingai riboti jo galimybes daryti vienpusę lemiamą įtaką.

(13) Remiantis Konkurencijos tarybos surinkta informacija, LRT ir KTS pajamos iš kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo Lietuvoje 2010 m. reikšmingai nesiskyrė, o 2011 m. KTS pajamos iš šių paslaugų teikimo buvo [KONFIDENCIALU] didesnės nei LRT. Atsižvelgiant į šiuos duomenis bei į tai, jog kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugas šiuo metu Lietuvoje be KTS ir LRT teikia ir daugiau ūkio subjektų, registruotų tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje, nepriklausomai nuo to, ar geografinė prekės rinka būtų apibrėžta kaip Lietuvos Respublikos teritorija, ar plačiau, nėra pagrindo įtarti, jog LRT galėtų dominuoti teikiant kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugas.

(14) Be to, vertinant Pareiškėjo teiginius dėl per mažų ir ekonomiškai nepagrįstų LRT įkainių, taikomų už kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugas, bei šiems teiginiams pagrįsti pateiktus KTS įkainių, taikomų už šios televizijos technikos nuomą Lietuvoje ir kitose valstybėse, palyginimus su LRT taikomais įkainiais, pažymėtina tai, jog kiekvienas ūkio subjektas savarankiškai nusprendžia dėl teikiamų paslaugų kainodaros. Taikomiems įkainiams įtaką gali daryti skirtingi veiksniai, pavyzdžiui, technikos naujumas, jos įsigijimo kaina, veiklos efektyvumas ir pan. Atsižvelgiant į tai, vieno ūkio subjekto taikomų įkainių palyginimas su kito ūkio subjekto taikomais įkainiais savaime nesudaro pagrindo įtarti, jog vieno iš jų taikomi įkainiai yra nesąžiningi ir ekonomiškai nepagrįsti. Taigi, Pareiškėjo pateikti KTS ir LRT taikomų įkainių palyginimai savaime nepagrindžia teiginio, jog LRT taikomi kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo įkainiai yra per žemi ar ekonomiškai nepagrįsti.

(15) Konkurencijos tarybos surinkti duomenys taip pat nesudaro pagrindo teigti, jog LRT taikomi įkainiai būtų ekonomiškai nepagrįsti. Remiantis Konkurencijos tarybos surinktais duomenimis, LRT taikomi kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo įkainiai yra nustatomi atsižvelgiant į tuos pačius kriterijus, į kuriuos atsižvelgia ir Pareiškėjas, nustatydamas kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo įkainius, t. y. į įrangos įsigijimo kainą, amortizacinius atskaitymus, darbuotojų, dirbančių su šia įranga, darbo užmokestį, administracines išlaidas ir pan. Nėra pagrindo įtarti, jog dėl LRT nustatytų įrangos nusidėvėjimo laikotarpių LRT taikomi įrangos nuomos įkainiai yra per žemi ar ekonomiškai nepagrįsti.

(16) Įvertinus nustatytas aplinkybes, darytina išvada, jog nėra duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti, jog LRT galėtų užimti dominuojančią padėtį teikiant kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugas, bei kad LRT taikomi kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo įkainiai būtų ekonomiškai nepagrįsti. Taigi, nesant ūkio subjekto dominavimo, negali būti keliamas klausimas ir dėl tokio ūkio subjekto galimo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi, ypač tuo atveju, kai nėra duomenų, leidžiančių įtarti, jog LRT taikomi kilnojamųjų televizijos stočių nuomos paslaugų teikimo įkainiai yra ekonomiškai nepagrįsti. Atsižvelgiant į visa tai, nėra pakankamo pagrindo pradėti tyrimą dėl LRT veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio ir SESV 102 straipsnio reikalavimams.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a:

Atsisakyti pradėti tyrimą dėl VŠĮ „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“ veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio reikalavimams ir pripažinti, jog nėra pagrindo pradėti tyrimą dėl VŠĮ „Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija“ veiksmų atitikties SESV 102 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

(parašas)

Šarūnas Keserauskas